

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-1137

07/12/2020

ქ. თბილისი

გურჯაანისა და საგარეჯოს მუნიციპალიტეტებში, საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის სოფ. ველისციხიდან სოფ. კაკაბეთამდე (ცენტრალური მაგისტრალიდან სოფ. ჭერემის გავლით) საავტომობილო გზის რეკონსტრუქციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის მიერ წარმოდგენილია გურჯაანისა და საგარეჯოს მუნიციპალიტეტებში, სოფ. ველისციხიდან სოფ. კაკაბეთამდე (ცენტრალური მაგისტრალიდან სოფ. ჭერემის გავლით) საავტომობილო გზის რეკონსტრუქციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში და კანონით გათვალისწინებული თანდართული დოკუმენტაცია, რაზეც სამინისტრომ უზრუნველყო საექსპერტო კომისიის შექმნა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და გურჯაანისა და საგარეჯოს მუნიციპალიტეტების აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფებზე განთავსება.

2019 წლის 17 სექტემბერს საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდმა სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, სამინისტროში წარმოადგინა გურჯაანისა და საგარეჯოს მუნიციპალიტეტებში, სოფ. ველისციხიდან სოფ. კაკაბეთამდე (ცენტრალური მაგისტრალიდან სოფ. ჭერემის გავლით) გზის რეკონსტრუქციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში, რაზეც სამინისტროს მიერ სკოპინგის პროცედურის შედეგად დადგინდა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი, ასევე გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი საკითხები (ბრძანება N 2-1130 25/11/2019).

გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო გზის სიგრძე შეადგენს 30 კილომეტრს. სარეკონსტრუქციო გზის პირველი 17 კმ. მიუყვება მდ. ჭერემისხევის ხეობას, აღნიშნულ მონაკვეთზე გზის საფარი მოხრეშილია, მოწყობილია ხელოვნური ნაგებობები გაბიონებისა და მილების სახით, ასევე აღნიშნულ მონაკვეთში გზა ორ ადგილას კვეთს მდ. ჭერემისხევს. სარეკონსტრუქციო გზის მეორე 10 კმ. მონაკვეთზე საგარეჯოს მუნიციპალიტეტში გზის საფარი ფაქტობრივად არ არის წარმოდგენილი. ტერიტორია წარმოდგენილია ადგილობრივი მოსახლეობის მიერ ტყეში გაჭრილი სამიმოსვლო გზით და საფარი წარმოადგენს ადგილობრივ გრუნტს. გზის სავალი ნაწილი დაზიანებულია, შეიმჩნევა დიდი ზომის ორმოები, დარღვეულია გზიდან წყალარინების სისტემა, ხოლო ზოგიერთ მონაკვეთზე აღნიშნული სისტემა საერთოდ არ არსებობს. არსებული გრუნტის კიუვეტები ამოვსებულია და მწყობრიდანაა გამოსული, აღნიშნული დაზიანებების ფონზე წვიმიან ამინდებში ადგილი აქვს წყლის მასების დაგროვებას, რომლის გაშრობის ბუნებრივი პროცესი დიდხანს გრძელდება, რის გამოც გზა მუდმივად დეფორმირებულია. სკოპინგის ეტაპზე სოფ. კაკაბეთში ჩატარებულ საჯარო განხილვაზე ადგილობრივი მოსახლეობის მხრიდან გამოითქვა თხოვნა, რომ გზა დაგრძელებულიყო

და მიერთება მომხდარიყო საერთაშორისო მნიშვნელობის თბილისი-ბაკურციხე-ლაგოდეხი-აზერბაიჯანის საზღვარის (ს5) საავტომობილო გზასთან. შესაბამისად მოსახლეობის თხოვნის საფუძველზე დამატებული სარეკონსტრუქციო გზის მონაკვეთი, რომლის სიგრძე 3 კმ-ს შეადგენს, უშუალოდ სოფლის ტერიტორიაზე გადის, გზის საფარი ნაწილი დაზიანებულია, გადაადგილების დროს წარმოიქმნება მტვრის ნაწილაკები, რაც უარყოფით ზემოქმედებას ახდენს ადგილობრივი მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე.

სარეკონსტრუქციო მონაკვეთზე დიდი გრძივი ქანობების გამო ორ მონაკვეთზე იგეგმება სერპანტინების მოწყობა, რაც უზრუნველყოფს გრძივი ქანობების შემცირებას. პროექტით გათვალისწინებულია ქვიშა-ხრემოვანი ნარევით არსებული ვაკისის პროფილზე მოყვანა, შემდეგ კი კაპიტალური საფარის მოწყობა. გზის ბოლო მონაკვეთზე სოფ. კაკაბეთში, დასახლებული პუნქტის ფარგლებში აუცილებლობიდან გამომდინარე გათვალისწინებულია რკინაბეტონის ცხაურით გადახურული კიუვეტების მოწყობა, რაც ზედაპირული წყლების მოცილების საშუალებას იძლევა ისე, რომ არ შემცირდეს გზის სიგანე. ობიექტის სპეციფიკური პირობებიდან გამომდინარე აუცილებელია რკინაბეტონის მილების მოწყობა.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, პროექტით გათვალისწინებულია მდ. ჭერმისხევზე ორი ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობა. პირველი საპროექტო ხიდის განთავსდება დაგეგმილია მდ. ჭერმისხევზე, რომლის მიახლოებითი GPS კოორდინატებია X – 0552599; Y – 4623005. ხიდი ორმალიანია, სქემით 2X25,0 მ; გეგმაში ხიდი დაპროექტებულია სწორზე, ხოლო ფასადში 0,5%-იან ქანობზე. ხიდის გაბარიტია 7,0+2X1,0მ, ხოლო სიგანე 10,04 მ. მთლიანი სიგრძე შეადგენს 58,7 მ. ხიდს აქვს ორი სანაპირო და ერთი შუალედი ბურჯი. მეორე საპროექტო ხიდის განთავსება აგრეთვე დაგეგმილია მდ. ჭერმისხევზე მიახლოებითი GPS კოორდინატებია X – 0549651; Y – 4622167. ხიდი სამმალიანია, სქემით 3X30,0 მ; გეგმაში ხიდი დაპროექტებულია სწორზე, ხოლო ფასადში 0,4%-იან ქანობზე. ხიდის გაბარიტია 7,0+2X1,0მ, ხოლო ხიდის სიგანე 10,04 მ. ხიდის მთლიანი სიგრძე შეადგენს 101,186 მ. ხიდს აქვს ორი სანაპირო და ორი შუალედი ბურჯი.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, დაგეგმილი სამუშაოების ხანგრძლივობა შეადგენს 24 თვეს, ხოლო სამუშაოებზე დასაქმებული იქნება 150 ადამიანი.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიის ბიოლოგიური აღწერა ეყრდნობა როგორც ლიტერატურულ მონაცემებს, ასევე საველე კვლევის შედეგად მიღებულ მონაცემებს. საპროექტო დერეფანში განხორციელებულია ხე-მცენარეული საფარის დეტალური აღწერა, რის საფუძველზეც გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია ჭრას დაქვემდებარებული ხე-მცენარეების შესახებ ინფორმაცია.

გზმ-ის ანგარიშსა და თანდართულ ზურმუხტის ქსელზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, სარეკონსტრუქციო არეალი მოიცავს გომბორის ქედის სამხრეთ-აღმოსამლეთ ფერდობების მონაკვეთს. გზა, რომელიც იწყება სოფ. ველისციხიდან, მიუყვება გომბორის განშტოებას, ქედის ეროზირებულ ფერდობს, რომელიც დაფარულია მეორადი ტყე-ბუჩქნარით: ჯაგრცხილნარ - მუხნარი, ძეძვი, მაყვალი, ასკილი, კუნელი და სხვა, გადის ხევალის უბანზე. სოფ. ჭერემის მხარეს ფერდობზე, გზა გადის „ზურმუხტის ქსელის“ - შეთავაზებული საიტის „გომბორი“ GE 0000027 -ს ტერიტორიაზე. საპროექტო გზის მთლიანი მონაკვეთის თითქმის 14 კილომეტრი ზურმუხტის ქსელის შეთავაზებული საიტის „გომბორი“ GE 0000027 -ს ტერიტორიაზე გადის. ფერდობის ზედა მონაკვეთზე, ქედის თხემურ ნაწილში, ზღვის დონიდან დაახლოებით 1050 – 1200 მ სიმაღლეზე და სრულდება სოფ. კაკაბეთის ტერიტორიაზე ზღვის დონიდან 750 მ სიმაღლეზე.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, სარეკონსტრუქციო საავტომობილო გზის საპროექტო არეალის და მიმდებარე ტერიტორიის შესწავლის შედეგად დადგინდა, რომ ადგილობრივი ხმელეთის ხერხემლიანთა ფაუნა წარმოდგენილია სახეობებით,

რომლებიც დამახასიათებელია ზოგადად კავკასიის მთის ტყეების სარტყელისათვის. ფაუნის უმრავლესი ნაწილი ფართოდ გავრცელებული და მრავალრიცხოვანი სახეობებია რომლებიც შეგუებულნი არიან ადამიანის ზეგავლენის შედეგად სტრუქტურაშეცვლილ ტყის სხვადასხვა ვარიანტებს და დასახლებულ პუნქტებთან ცხოვრებას. ტერიტორიაზე გამოვლინდა, აგრეთვე „საქართველოს წითელი ნუსხით“ დაცული სახეობა - კავკასიური ციყვი. ანგარიშის თანახმად სწორი მენეჯმენტის პირობებში მათზე პროექტის ზეგავლენა იქნება უმნიშვნელო.

პროექტის განხორციელება ზურმუხტის ქსელის შეთავაზებულ საიტზე (გომბორი GE000027) მნიშვნელოვან ზემოქმედებას ვერ მოახდენს, ვინაიდან, პროექტის დერეფნის ფარგლებში არ დაფიქსირდა სტანდარტულ მონაცემთა ფორმაში მოცემული ჰაბიტატები. ასევე საპროექტო ტერიტორიაზე და მის მიმდებარედ არ დაფიქსირებულა კრიტიკული მნიშვნელობის იშვიათი ჰაბიტატები და სახეობების კონცენტრაციის ადგილები, რაც გამოწვეულია ტერიტორიის ანთროპოგენურობით.

პროექტის ფარგლებში იგეგმება არსებული ინფრასტრუქტურის რეკონსტრუქცია, რის გამოც არ არის მოსალოდნელი ახალი ტერიტორიის ათვისება და პროექტის მნიშვნელოვანი ზემოქმედება ზურმუხტის ქსელის საიტის ტერიტორიის მთლიანობაზე და დაცული სახეობების პოპულაციების მდგომარეობაზე. ამასთან, საპროექტო დერეფანში არსებული ცხოველთა სამყარო, ანთროპოგენური ზემოქმედების შედეგად უკვე ადაპტირებულია საგზაო ინფრასტრუქტურასთან, მოცემული პროექტის ზემოქმედება (მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ფაზებში), რომელიც აგრეთვე დაკავშირებული იქნება მშენებლობის დროს შემაწუხებელ ფაქტორებთან (ხმაური, მტვერი), დაცული სახეობების საკონსერვაციო სტატუსის მქონე და სხვა სახეობებზე მნიშვნელოვან ზემოქმედებას ვერ იქონიებს.

გზმ-ის ანგარიშთან ერთად წარმოდგენილი Shp ფაილების მიხედვით, სარეკონსტრუქციო გზის ძირითადი ნაწილი გადის ტყის ფონდის მართვას დაქვემდებარებულ ტერიტორიებზე. მთლიანი 1087644 მ² ფართობიდან „სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების დადგენის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 4 აგვისტოს № 299 დადგენილებით დამტკიცებული სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების მიხედვით, 329 547 მ² მდებარეობს სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ ტყის ფონდში. სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე საქმიანობა საჭიროებს შეთანხმებას ტყის ფონდის მართვის უფლების მქონე ორგანოსთან.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, მდ. ჭერმისხევის იქთიოლოგიურ შემადგენლობასთან დაკავშირებით ლიტერატურული მონაცემები ვერ იქნა მოძიებული, შესაბამისად პირველ ეტაპზე განხორციელდა ადგილობრივი მოსახლეობის გამოკითხვა. გამოკითხვების თქმით მდ. ჭერმისხევაში თევზჭერა არ ხდება, რადგან მასში თევზები არ ბინადრობს. შემდგომ ეტაპზე განხორციელდა სამეცნიერო თევზჭერა, რომლის დროსაც გამოყენებული იყო სამოყვარულო და სპორტული ტიპის თევზჭერისას დაშვებული ხელსაწყოები. საპროექტო ტერიტორიაზე და მის მიმდებარედ გამოიყო ასევე თევზჭერის ის კონკრეტული ადგილები, სადაც უფრო მეტი იყო ალბათობა თევზის დაფიქსირების (შედარებით ღრმაწყლიანი ადგილები). განხორციელებული საველე კვლევებისას (თევზჭერის მცდელობისას), მდ. ჭერმისხევაში თევზის არცერთი ინდივიდი არ დაფიქსირებულა. აღნიშნულს ადასტურებს ლიტერატურული მიმოხილვა და ადგილობრივი მოსახლეობის გამოკითხვის შედეგად მიღებული ინფორმაციაც. ზემოაღნიშნულის მიზეზად შესაძლოა ჩაითვალოს მისი წყალმცირობა, განსაკუთრებით კი ზამთრის პერიოდში, როდესაც მდინარე ფაქტობრივად დამშრალია.

კვლევებისას ყურადღება მიექცა ასევე წყალთან ახლოს მობინადრე/წყალზე დამოკიდებული ცხოველების დაფიქსირებას და განსაკუთრებით წავის არსებობას. რაც

შეეხება წავს, მისი იქ არარსებობა სრულიად ბუნებრივია, რადგან მდინარე მოკლებულია ცხოველის ძირითად საკვებს - თევზს.

გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, პროექტით გათვალისწინებული სამშენებლო ბანაკის მოწყობა, სადაც განთავსებული იქნება სამშენებლო ტექნიკა და პროექტის ფარგლებში დასაქმებული პერსონალისთვის ყველა საჭირო ინფრასტრუქტურული ობიექტი. სამშენებლო ბანაკისთვის შერჩეული ტერიტორია მდებარეობს გურჯაანის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ზეგაანში, მდ. ჭერმისხევის მარჯვენა ნაპირზე, რომლის საკადასტრო კოდია 51.06.54.294. ტერიტორია მაღალი ანთროპოგენული ზემოქმედებით ხასიათდება. შერჩეულ ტერიტორიას ჩრდილოეთიდან საავტომობილო გზა, ხოლო აღმოსავლეთით მოქმედი საწარმოს ტერიტორია ესაზღვრება. გეომორფოლოგიური თვალსაზრისით ტერიტორია ჭალის ზედა ტერასას წარმოადგენს და ძირითადად აგებულია კენჭნაროვანი გრუნტით, რაც ფაქტობრივად გამოიწვევს ტერიტორიაზე ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის არსებობას და საქმიანობით გამოწვეულ რაიმე სახის უარყოფით ზემოქმედებას.

პროექტის განხორციელების ეტაპზე, გზის სარეკონსტრუქციო სამუშაოების წარმოების პროცესში მოსალოდნელია ფუჭი ქანების წარმოქმნა, რომლის რაოდენობა წინასწარი გაანგარიშების შედეგად 80000 მ³ შეადგენს. ფუჭი ქანების დროებითი განთავსების ტერიტორიის მიახლოებითი GPS კოორდინატებია X – 0549555; Y – 4621453, რომელიც არ ხვდება ზურმუხტის ქსელის შეთავაზებულ ტერიტორიაზე (გომბორი GE0000027). წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, ფუჭი ქანების სანაყაროს დეტალური პროექტი მომზადდება მას შემდეგ, რაც შერჩეული იქნება კომპანია, რომელიც უზრუნველყოფს გზის სარეკონსტრუქციო სამუშაოების წარმოებას. შემუშავებული პროექტი შეთანხმდება საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან.

გზის სარეკონსტრუქციო სამუშაოები განხორციელების ეტაპზე საჭირო გახდება ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის დროებითი მოხსნის სამუშაოების წარმოება, ტრანსპორტირება და კანონმდებლობის შესაბამისად განთავსება. ნაყოფიერი ნიადაგის დროებითი განთავსების ტერიტორია არ ხვდება ზურმუხტის ქსელის შეთავაზებულ ტერიტორიაზე (გომბორი GE0000027). შერჩეული ტერიტორიის მიახლოებითი GPS კოორდინატებია X-0547020; Y-4617812, რომელიც მდებარეობს საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე.

ნაყოფიერი ფენის დაახლოებით რაოდენობა 27 900 მ³ შეადგენს. აღნიშნული სამუშაოები განხორციელდება საქართველოს მთავრობის №424 დადგენილებით „ ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის“ ტექნიკური რეგლამენტით დამტკიცებული პირობების შესაბამისად.

გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია საპროექტო ტერიტორიის გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა, რელიეფი, კლიმატი, გეომორფოლოგიური და მეტეოროლოგიური პირობები, ბიოლოგიური გარემო, შეფასებულია ზურმუხტის ქსელზე ზემოქმედება, ნიადაგები, ჰიდროლოგიური და გეოლოგიური პირობები.

საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი დაცული ტერიტორია - ხორუგი მდებარეობს 10 კილომეტრში, ხოლო მარიამჯვარის ნაკრძალი 15 კილომეტრში. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე გზის სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ზემოქმედება დაცულ ტერიტორიებზე მოსალოდნელი არ არის.

გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო გზის დერეფანში გავრცელებული ქანების გეომექანიკური თვისებების დასადგენად ჩატარებულია დეტალური საინჟინრო-გეოლოგიური გამოკვლევები, რომლის ფარგლებშიც გაბურღულია 94 ერთეული ჭაბურღილი, ჩატარებულია მათგან აღებული ნიმუშების კომპლექსური ლაბორატორიული ანალიზი, საქართველოში მოქმედი სტანდარტების შესაბამისად.

აღნიშნულის საფუძველზე გამოყოფილია 8 საინჟინრო-გეოლოგიური ელემენტი და დადგენილია მათი გავრცელების ლოკაციები. გზის მთელ მონაკვეთზე ჩატარებულია სავსე გეოლოგიური აგეგმვა. იდენტიფიცირებულია გზის მშენებლობისათვის სენსიტიური უბნები, მათზე შემდგომი რეაგირების მიზნით. შესწავლილია მიწისქვეშა წყლების გავრცელების დონეები და ჩატარებულია მათი ქიმიური ანალიზი. გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია, მდ. ჭერმისხევზე სახიდე გადასასვლელების მშენებლობის პირობები, დადგენილია აქ გავრცელებილი ქანების (ხრეში კაჭარის ჩანართებით, არგილიტები და თხელრეებრივი ქვიშაქვების მორიგეობა) გეომექანიკური თავისებურებები, რომელიც მნიშვნელოვანია ხიდის მზიდი კონსტრუქციების მშენებლობისთვის.

გზის საბოლოო მონაკვეთი მოიცავს სარეკონსტრუქციო გზის დამატებით 3 კმ-იან მონაკვეთსაც, რომელიც გადის სოფ. კაკაბეთის ტერიტორიაზე და უერთდება ცენტრალურ გზას. აღნიშნული 3 კმ-იანი მონაკვეთი არ ხასიათდება რთული გეომორფოლოგიური და გეოლოგიური პირობებით და არ შეიცავს საშიში გეოლოგიური პროცესების განვითარების რისკს.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, შესწავლილია მდ. ჭერმისხევის ჰიდროლოგიური მონაცემები. დოკუმენტში აღნიშნულია, რომ მდ. ჭერმისხევის შენაკადებია ორი მდინარე – მდ. პატარავეთი და მდ. ფაფრისხევი. მდ. ჭერმისხევის ხეობა საპროექტო გზასთან მიმართებით თითქმის მთელ მონაკვეთზე წარმოდგენილია ჩადაბლებული რელიეფით. დოკუმენტში აგრეთვე აღნიშნულია, რომ მდ. ჭერმისხევის წყლიანობის რეჟიმი ხასიათდება გაზაფხულის თოვლის დნობით გამოწვეული უმნიშვნელო წყალდიდობით და შემოდგომის წვიმებით გამოწვეული წყალმოვარდნებით. მდინარეებში და ხევებში წყალი გვხვდება მხოლოდ მთიან ზონაში, დაბლობ ზონაში გაზაფხულის წყალდიდობის და შემოდგომის წყალმოვარდნების გარდა, მდინარეების და ხევების კალაპოტები მშრალია.

ვინაიდან ზემოაღნიშნული მდინარეები და უსახელო ხევები ჰიდროლოგიური თვალსაზრისით შეუსწავლელია, მდინარის მაქსიმალური ხარჯების სიდიდეები დადგენილია მეთოდით, რომელიც მოცემულია „კავკასიის პირობებში მდინარეთა მაქსიმალური ჩამონადენის საანგარიშო ტექნიკურ მითითებებში“. გზმ-ის ანგარიშში აგრეთვე წარმოდგენილია ინფორმაცია მყარი ნატანის შესახებ.

გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია ნარჩენების მართვის გეგმა, სადაც ასევე მოცემულია მოსალოდნელი ნარჩენების სახეები, მიახლოებითი რაოდენობები და მათი მართვის ღონისძიებები. პროექტის მოსამზადებელ და სარეკონსტრუქციო ეტაპზე მოსალოდნელია საყოფაცხოვრებო და სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა. საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანა მოხდება ადგილობრივ მუნიციპალურ ნაგავსაყრელზე, ხოლო სახიფათო ნარჩენებისთვის ტერიტორიაზე დაიდგმება შესაბამისი აღნიშვნის მქონე კონტეინერები დროებითი განთავსებისთვის და შემდგომი მართვის მიზნით გადაეცემა შესაბამისი უფლებამოსილების მქონე კომპანიას.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, 2019 წლის ივლისში გურჯაანისა და საგარეჯოს მუნიციპალიტეტებში სოფ. ველისციხიდან სოფ. კაკაბეთამდე (ცენტრალური მაგისტრალიდან სოფ. ჭერმის გავლით) სარეკონსტრუქციო გზისთვის განკუთვნილ ტერიტორიაზე ჩატარებულია არქეოლოგიური კვლევა, რომელიც გულისხმობდა საპროექტო ტერიტორიის ვიზუალურ დათვალიერებას. ზემოაღნიშნული გზის დერეფნის ვიზუალური დაკვირვების შედეგად, არქეოლოგიური ობიექტის ნაშთები და არტეფაქტები არ დადასტურდა. ასევე, შესაბამის ლიტერატურაშიც, აღნიშნულ ტერიტორიაზე, კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლი არ ფიქსირდება და არქეოლოგიური კვლევა-ძიება არ ჩატარებულა. სამუშაოების წარმოების ეტაპზე შემთხვევითი არქეოლოგიური არტეფაქტების აღმოჩენის შემთხვევაში განხორციელდება

კანონმდებლობით განსაზღვრული პროცედურები. აღსანიშნავია, რომ საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოს მიერ წარმოდგენილი ინფორმაციის შესაბამისად, გზის გარკვეული მონაკვეთები ექცევა ეროვნული მნიშვნელობის უძრავი ძეგლის - ზეგანის ყველაწმინდის სამონასტრო კომპლექსის (ბრძანება N665 7.11.2006) და კულტურული მემკვიდრეობის უძრავი ძეგლის - ჭერმის მამადავითის ბაზილიკის (ბრძანება N02/2 01.03.2018) ვიზუალური დაცვის არეალში.

გზშ-ის ანგარიშში განხილულია ავარიული სიტუაციების წარმოქმნის რისკები და მოცემულია ავარიებზე რეაგირების გეგმა, აგრეთვე წარმოდგენილია გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა და გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა, დასკვნები და რეკომენდაციები.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი გზშის ანგარიშის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ასევე გურჯაანისა და საგარეჯოს მუნიციპალიტეტების მერიის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის საინფორმაციო დაფებზე განთავსება. 2020 წლის 18 სექტემბერს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსში“ განხორციელებული ცვლილების (<https://matsne.gov.ge/document/view/4994730?publication=0>) შესაბამისად, რომელიც ითვალისწინებს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული პანდემიის/ეპიდემიის დროს, ქვეყანაში არსებული ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის გათვალისწინებით, საჯარო განხილვის დისტანციურად, კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით ჩატარების შესაძლებლობას, აღნიშნულ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშთან დაკავშირებით საჯარო განხილვა გაიმართა 2020 წლის 5 ოქტომბერს, დისტანციურად, კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით. გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ: საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის წარმომადგენლები, საკონსულტაციო ორგანიზაცია შპს „გარემოსდაცვითი საკონსულტაციო ორგანიზაცია ECO“-ს წარმომადგენელი და გურჯაანის მუნიციპალიტეტის წარმომადგენელი. დამსწრე საზოგადოების მხრიდან პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები და მოსაზრებები არ გამოთქმულა. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები არ ყოფილა წარმოდგენილი.

გზშ-ის ანგარიში განიხილეს შესაბამისმა ექსპერტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით, რომელთა დასკვნების შეჯერებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების ასევე გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-12 მუხლის და ამავე კოდექსის I დანართის მე-12 პუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გურჯაანისა და საგარეჯოს მუნიციპალიტეტებში სსიპ საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის სოფ. ველისციხიდან სოფ. კაკაბეთამდე (ცენტრალური მაგისტრალიდან სოფ. ჭერემის გავლით) საავტომობილო გზის რეკონსტრუქციაზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. **სსიპ საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდმა** საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი სქემის, გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების, მათ შორის ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების და ზურმუხტის ტერიტორიისთვის (გომბორი GE0000027) წარმოდგენილი

ქმედებების, გზს-ის ანგარიშში მოცემული რეკომენდაციების, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმების შესაბამისად;

4. **სსიპ საქართველოს მუნიციპალურმა განვითარების ფონდმა 8 სმ-ზე** ნაკლები დიამეტრის მქონე საქართველოს „წითელი ნუსხით“ დაცული მცენარეების გარემოდან ამოღების შემთხვევაში, საკომპენსაციო ღონისძიებები განსაზღვროს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან ურთიერთმოლაპარაკებისა და შეთანხმების შედეგად. ხოლო 8 სმ და მეტი დიამეტრის მქონე „წითელი ნუსხის“ მცენარეების გარემოდან ამოღება და საკომპენსაციო ქმედებები განახორციელოს საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესაბამისად;
5. **სსიპ საქართველოს მუნიციპალურმა განვითარების ფონდმა** მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს განახლებული ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის გეგმის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა, სადაც ასახული იქნება მშენებლობის ეტაპზე ჭრას დაქვემდებარებული მცენარეებზე დაკვირვების საკითხი, ფრინველთა ბუდეებისა და ღამურების საბინადრო ადგილების არსებობასთან დაკავშირებით, საჭიროების შემთხვევაში დამატებით შემარბილებელი ღონისძიებების დაგეგმვის მიზნით. ასევე, მშენებლობის ეტაპისთვის განსაზღვრული, საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილ სახეობებზე დაკვირვების გარდა, გეგმაში ასახული უნდა იყოს მონიტორინგის განხორციელება ზურმუხტის ტერიტორიის („გომბორი“ GE0000027) სტანდარტულ მონაცემთა ფორმაში მითითებულ ცხოველთა სახეობების ტერიტორიაზე არსებობაზე, ამ ცხოველთა და მათი ჰაბიტატების მდგომარეობაზე, საჭიროების შემთხვევაში დამატებითი შემარბილებელი/საკომპენსაციო ღონისძიებების განხორციელების მიზნით. აღნიშნულ გეგმაში ასევე აისახოს მონიტორინგის ჩატარებისა და დაკვირვების შედეგების ამსახველი ანგარიშის სამინისტროში წარმოდგენის პერიოდულობა;
6. **სსიპ საქართველოს მუნიციპალურმა განვითარების ფონდმა** მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს სამინისტროში დაზუსტებული ინფორმაციის წარმოდგენა მდინარე ჭერმისხევის მაქსიმალურ ჩამონადენზე (ღვარცოფული ხარჯების ჩათვლით) და გარეცხვის ზოგად სიდიდეებზე მდინარის სახიდე გადასასვლელებით გადაკვეთის წერტილებში;
7. **სსიპ საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდმა** სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე, ნებისმიერი ქმედება განახორციელოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით და მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს აღნიშნული საკითხის სსიპ „ეროვნულ სატყეო სააგენტოსთან“ შეთანხმება;
8. **სსიპ საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდმა** უზრუნველყოს „ნიადაგის დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონით და „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესრულება და მშენებლობის დასრულების შემდგომ განახორციელოს იმ ტერიტორიების აღდგენა-რეკულტივაცია პირვანდელ მდგომარეობამდე, რომლებზეც პროექტის განხორციელების შედეგად მოხდება ზემოქმედება.
9. **სსიპ საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდმა** მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის გეგმის სამინისტროსთან შეთანხმება საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის 2015 წლის 4 აგვისტოს N211 ბრძანების თანახმად; ნარჩენების მართვა უზრუნველყოს სამინისტროსთან შეთანხმებული გეგმის შესაბამისად;

10. სსიპ საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდმა მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს სამშენებლო მოედნის/ბანაკის დეტალური პროექტის, ასევე ფუჭი ქანების სანაყაროების (მათ შორის დროებითი სანაყაროების) დეტალური პროექტების სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა Shp ფაილბთან ერთად, მათი მოწყობა უზრუნველყოს სამინისტროსთან შეთანხმებული პროექტების შესაბამისად;
11. სსიპ საქართველოს მუნიციპალურმა განვითარების ფონდმა მშენებლობის დაწყებამდე საქმიანობა შეათანხმოს სსიპ წიაღის ეროვნულ სააგენტოსთან, ვინაიდან საპროექტო გზა კვეთს ჭერმისხევის ქვიშა-ხრემის საბადოს კონტურს.
12. სსიპ საქართველოს მუნიციპალურმა განვითარების ფონდმა მშენებლობის დაწყებამდე საქმიანობა შეათანხმოს საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოსთან, ვინაიდან გზის გარკვეული მონაკვეთები ექცევა ეროვნული მნიშვნელობის უძრავი ძეგლის - ზეგანის ყველაწმინდის სამონასტრო კომპლექსის და კულტურული მემკვიდრეობის უძრავი ძეგლის - ჭერმის მამადავითის ბაზილიკის ვიზუალური დაცვის არეალში.
13. სსიპ საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდმა მშენებლობის დაწყების, დასრულებისა და ექსპლუატაციაში გაშვების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს;
14. სსიპ საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდმა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განახორციელოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით;
15. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს სსიპ საქართველოს მუნიციპალურ განვითარების ფონდს;
16. ბრძანება ძალაში შევიდეს სსიპ საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
17. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, გურჯაანისა და საგარეჯოს მუნიციპალიტეტების აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფებზე;
18. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი